

בבא קמא יט

סיכום מהדף הקודם

שאלה: בעי רבא: חצי נזק צרורות, מגופו משלם או מעלייה משלם?

	מקור והסבר התשובה	דחייה															
ניסיון 1	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: center;">הידוס אינו מועד</td> <td style="width: 50%; text-align: center;">הרי זה מועד</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">מגופו משלם</td> <td style="text-align: center;">מעלייה משלם</td> </tr> </table>	הידוס אינו מועד	הרי זה מועד	מגופו משלם	מעלייה משלם	דחייה: לא											
הידוס אינו מועד	הרי זה מועד																
מגופו משלם	מעלייה משלם																
ניסיון 2	<p>הכלב שנטל חררה והלך לגדיש, ואכל החררה והדליק את הגדיש - על החררה משלם נזק שלם, ועל הגדיש משלם חצי נזק; ותני עלה: משלם חצי נזק מגופו!</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td colspan="2" style="text-align: center;">תנא קמא - צרורות</td> </tr> <tr> <td colspan="2" style="text-align: center;">חצי נזק מגופו</td> </tr> </table> <p style="text-align: center;">הגחלה נפלה תוך כדי אכילה - כדרכה</p>	תנא קמא - צרורות		חצי נזק מגופו		<p>דחייה: ותסברא? לרי אלעזר - נזק שלם מגופיה מי אשכחן? אלא, כגון דשני בהא בגחלת, ורבי אלעזר סבר לה כר' טרפון, דאמר: משונה קרן בחצר הניזק - נזק שלם משלם.</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: center;">תנא קמא</td> <td style="width: 50%; text-align: center;">ר' אלעזר</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">חצי נזק מגופו</td> <td style="text-align: center;">נזק שלם מגופו</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">כרבנן</td> <td style="text-align: center;">כרבי טרפון</td> </tr> </table>	תנא קמא	ר' אלעזר	חצי נזק מגופו	נזק שלם מגופו	כרבנן	כרבי טרפון					
תנא קמא - צרורות																	
חצי נזק מגופו																	
תנא קמא	ר' אלעזר																
חצי נזק מגופו	נזק שלם מגופו																
כרבנן	כרבי טרפון																
ניסיון 3	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: center;">תנא קמא</td> <td style="width: 50%; text-align: center;">ר' אלעזר</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">חצי נזק מגופו</td> <td style="text-align: center;">נזק שלם מגופו</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">כרבנן</td> <td style="text-align: center;">כסומכוס וכו'</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">יהודה - צד תמות</td> <td style="text-align: center;">במקומה עומדת</td> </tr> </table> <p style="text-align: center;">צרורות - כדרכה</p>	תנא קמא	ר' אלעזר	חצי נזק מגופו	נזק שלם מגופו	כרבנן	כסומכוס וכו'	יהודה - צד תמות	במקומה עומדת	<p>אין סיבה לחשוב שר' יהודה אמר דבריו גם במועד מתחילתו</p>	הבנה אחרת בכלב וחררה						
תנא קמא	ר' אלעזר																
חצי נזק מגופו	נזק שלם מגופו																
כרבנן	כסומכוס וכו'																
יהודה - צד תמות	במקומה עומדת																
ניסיון 4	<p>כי קאמר רבי אלעזר נזק שלם - כגון דאייעד</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: center;">תנא קמא</td> <td style="width: 50%; text-align: center;">ר' אלעזר</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">חצי נזק מגופו</td> <td style="text-align: center;">נזק שלם מגופו</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">אין העדאה</td> <td style="text-align: center;">יש העדאה</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">לצרורות</td> <td style="text-align: center;">לצרורות</td> </tr> </table> <p style="text-align: center;">שור מועד לצרורות</p>	תנא קמא	ר' אלעזר	חצי נזק מגופו	נזק שלם מגופו	אין העדאה	יש העדאה	לצרורות	לצרורות	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: center;">תנא קמא</td> <td style="width: 50%; text-align: center;">ר' אלעזר</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">חצי נזק מגופו</td> <td style="text-align: center;">נזק שלם מגופו</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">קרן - שור תם</td> <td style="text-align: center;">קרן שור מועד</td> </tr> </table> <p style="text-align: center;">הכלב - קרן ולא צרורות - מחלוקת אליבא דסומכוס</p>	תנא קמא	ר' אלעזר	חצי נזק מגופו	נזק שלם מגופו	קרן - שור תם	קרן שור מועד	הבנה אחרת בכלב וחררה
תנא קמא	ר' אלעזר																
חצי נזק מגופו	נזק שלם מגופו																
אין העדאה	יש העדאה																
לצרורות	לצרורות																
תנא קמא	ר' אלעזר																
חצי נזק מגופו	נזק שלם מגופו																
קרן - שור תם	קרן שור מועד																

שאלה: גופא, בעי רבא: יש העדאה לצרורות, או אין העדאה לצרורות?

	מקור והסבר התשובה	דחייה											
ניסיון 1	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: center;">הידוס אינו מועד</td> <td style="width: 50%; text-align: center;">הרי זה מועד</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">אין העדאה</td> <td style="text-align: center;">יש העדאה</td> </tr> </table>	הידוס אינו מועד	הרי זה מועד	אין העדאה	יש העדאה	דחייה: לא, בחד זימנא							
הידוס אינו מועד	הרי זה מועד												
אין העדאה	יש העדאה												
ניסיון 2	<p>בהמה שהטילה גללים לעיסה</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: center;">רב יהודה</td> <td style="width: 50%; text-align: center;">ורבי אלעזר</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">אומר: משלם נזק שלם</td> <td style="text-align: center;">אומר: חצי נזק</td> </tr> </table> <p>מאי לאו כגון דעבד תלתא זימני יש העדאה</p>	רב יהודה	ורבי אלעזר	אומר: משלם נזק שלם	אומר: חצי נזק	<p>לא, בחד זימנא,</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: center;">רב יהודה אומר:</td> <td style="width: 50%; text-align: center;">ורבי אלעזר אומר:</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">משלם נזק שלם</td> <td style="text-align: center;">חצי נזק</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">כסומכוס</td> <td style="text-align: center;">כרבנן</td> </tr> </table>	רב יהודה אומר:	ורבי אלעזר אומר:	משלם נזק שלם	חצי נזק	כסומכוס	כרבנן	
רב יהודה	ורבי אלעזר												
אומר: משלם נזק שלם	אומר: חצי נזק												
רב יהודה אומר:	ורבי אלעזר אומר:												
משלם נזק שלם	חצי נזק												
כסומכוס	כרבנן												
ניסיון 3	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: center;">תרנגול שהושיט ראשו לאויר כלי זכוכית ותקע בו ושברו - משלם נזק שלם</td> <td style="width: 50%; text-align: center;">סוס שצנף, וחמור שנער, ושיבר את הכלים משלם חצי נזק</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">מאי לאו כגון דעבד תלתא זימני</td> <td style="text-align: center;">יש העדאה</td> </tr> </table>	תרנגול שהושיט ראשו לאויר כלי זכוכית ותקע בו ושברו - משלם נזק שלם	סוס שצנף, וחמור שנער, ושיבר את הכלים משלם חצי נזק	מאי לאו כגון דעבד תלתא זימני	יש העדאה	<p>לא, בחד זימנא</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: center;">תרנגול שהושיט ראשו לאויר כלי זכוכית ... משלם נזק שלם</td> <td style="width: 50%; text-align: center;">סוס שצנף, וחמור שנער, ושיבר את הכלים משלם חצי נזק</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">יש העדאה</td> <td style="text-align: center;">אין העדאה</td> </tr> </table> <p>קושי: והא משונה הוא! תירוץ: דאית ביה בזרני.</p>	תרנגול שהושיט ראשו לאויר כלי זכוכית ... משלם נזק שלם	סוס שצנף, וחמור שנער, ושיבר את הכלים משלם חצי נזק	יש העדאה	אין העדאה			
תרנגול שהושיט ראשו לאויר כלי זכוכית ותקע בו ושברו - משלם נזק שלם	סוס שצנף, וחמור שנער, ושיבר את הכלים משלם חצי נזק												
מאי לאו כגון דעבד תלתא זימני	יש העדאה												
תרנגול שהושיט ראשו לאויר כלי זכוכית ... משלם נזק שלם	סוס שצנף, וחמור שנער, ושיבר את הכלים משלם חצי נזק												
יש העדאה	אין העדאה												

שאלה: בעי רב אשי: יש שנוי לצרורות לרביע נזק, או אין שנוי לצרורות לרביע נזק?
תשובה: תפשוט ליה מדרבא, דבעי רבא: יש העדאה לצרורות, או אין העדאה לצרורות? מכלל דאין שנוי!

דחייה: דלמא רבא אם תמצוי לומר קאמר:

- אם תמצוי לומר אין שנוי, יש העדאה או אין העדאה?
אין תשובה: תיקו.

שאלה: בעי רב אשי: כח כחו, לסומכוס, ככחו דמי או לא?

- מי גמיר הלכה ומוקי לה בכח כחו,
- או דלמא לא גמיר הלכה כלל?

תשובה: תיקו.

היתה מבעטת, או שהיו צרורות מנתזין מתחת רגליה ושברה את הכלים - משלם חצי נזק.

שאלה: איבעיא להו: היכי קאמר?

אופציה 2	אופציה 1	
או צרורות מחמת ביעוט - משונה (ואפשר לדייק: כי אורחיה משלם נזק שלם)	צרורות כאורחיהו	או שהיו צרורות מנתזין מתחת רגליה... משלם חצי נזק
סומכוס – צרורות נזק שלם	רבנן – חצי נזק צרורות	תואמת שיטת:

תשובה: מסיפא: דרסה על הכלי ושברתו, ונפל השבר על כלי אחר ושברו –

• **על הראשון משלם נזק שלם**

• **ועל האחרון חצי נזק;**

ואי סומכוס, מי אית ליה חצי נזק?

ניסיון להקשות: וכי תימא, ראשון - ראשון להתזה, ושני - שני להתזה, ושאני ליה

לסומכוס בין כחו לכח כחו,

דחיית הקושי: אלא הא דבעי רב אשי: כח כחו, לסומכוס, ככחו דמי או לאו ככחו דמי?

תפשוט ליה דלאו ככחו דמי!

קריאת הסוגיה (שאלה לגבי המשנה) לפי רב אשי: רב אשי כרבנן מוקי לה ובעי לה הכי:

אופציה 2	אופציה 1	
או צרורות מחמת ביעוט (חצי נזק)	צרורות כאורחיהו (ואפשר לדייק: הא מחמת ביעוט - רביע נזק)	או שהיו צרורות מנתזין מתחת רגליה... משלם חצי נזק
רבנן – אין שינוי לרביע נזק	רבנן – יש שינוי לרביע נזק	תואמת שיטת:

אין תשובה: תיקו.

שאלה: בעי מיניה רבי אבא בר ממל מרבי אמי, ואמרי לה מרבי חייא בר אבא:

היתה מהלכת במקום שאי אפשר לה אלא אם כן מנתזת, ובעטה והתיזה והזיקה, מהו?

• כיון דאי אפשר לה אורחיה הוא,

• או דלמא השתא מיהא מחמת ביעוט קמנתזה צרורות?

אין תשובה: תיקו.

שאלה: בעא מיניה ר' ירמיה מר' זירא: היתה מהלכת ברה"ר (ובעטה) והתיזה והזיקה, מהו?

• לקרן מדמינן ליה וחייבת,

• או דלמא תולדה דרגל הוא ופטורה?

תשובה: אמר ליה: מסתברא, תולדה דרגל הוא – פטורה.

שאלה: התיזה ברה"ר והזיקה ברה"י, מהו?

תשובה: אי"ל: עקירה אין כאן, הנחה יש כאן? פטורה

תירוץ	קושי על הפסיקה הראשונה של ר' זירא
לא, התיזה ברה"ר והזיקה ברה"י. קושי: והאמרת: עקירה אין כאן, הנחה יש כאן? (פטורה)	היתה מהלכת בדרך והתיזה, בין ברה"י בין ברה"ר - חייב מאי לאו התיזה ברשות הרבים והזיקה ברה"ר!
	דרסה על הכלי ושברתו, ונפל השבר על כלי אחר ושברו - על הראשון משלם נזק שלם, ועל האחרון משלם חצי נזק, ותני עלה: במה דברים אמורים - ברשות הניזק, אבל ברה"ר - על הראשון פטורה, ועל האחרון חייבת; מאי לאו התיזה ברשות הרבים והזיקה ברשות הרבים!
תירוץ: אי"ל: הדרי בי – חייב	והאמר ר' יוחנן: אין חצי נזק חלוק לא לרשות היחיד ולא לרשות הרבים, מאי לאו התיזה ברשות הרבים והזיקה ברשות הרבים!
איבעית אימא: כי אמר רבי יוחנן - אקרן.	

שאלה: רבי יהודה נשיאה ורבי אושעיא אקילעא דרבי יהודה, נפק מילתא מבינייהו: כשכשה בזנבה, מהו?
תשובה: א"ל אידך: וכי יאחזנה בזנבה וילך? **פטורה**
קושי: אי הכי, קרן נמי נימא: וכי יאחזנה בקרן וילך?
תירוץ: הכי השתא, קרן לאו אורחיה, הא אורחיה.
קושי: וכי מאחר דאורחיה, מאי מבעיא ליה?
תירוץ: כשכוש יתירא מבעיא ליה.

שאלה: בעי רב עינא: כשכשה באמתה, מהו?

- מי אמרינן מידי דהוה אקרן, קרן לאו יצרא קתקיף ליה? הכא נמי לא שנא
- או דלמא קרן כוונתו להזיק, הא אין כוונתה להזיק?
אין תשובה: תיקו.

התרנגולין מועדין להלך כדרכן ולשבר. היה דליל קשור ברגליו ומשבר את הכלים משלם חצי נזק.
הגבלת המשנה: אמר רב הונא: לא שנו אלא שנקשר מאליו, אבל קשרו אדם - חייב.
קושי: נקשר מאליו מאן חייב?

מי חייב	הקושי
בעל הדליל	אי דאצנעיה, אנוס הוא! ופטור
בעל תרנגול	ואי לא אצנעיה, פושע הוא! וחייב נזק שלם
	מאי שנא כוליה נזק דלא? דכתיב: כִּי יִפְתָּח אִישׁ בַּרְזֶל , ולא שור בור, חצי נזק נמי אִישׁ בַּרְזֶל ולא שור בור! ופטור

תירוץ:

משנה - התרנגולין מועדין להלך כדרכן ולשבר. היה דליל קשור ברגליו ומשבר את הכלים משלם חצי נזק.	דברי רב הונא - לא שנו אלא שנקשר מאליו, אבל קשרו אדם - חייב
בדאדייה אדויי	בעלמא אתמר: דליל הפקר, אמר רב הונא: <ul style="list-style-type: none"> • נקשר מאליו - פטור, • קשרו אדם - חייב. משום מאי חייב? אמר רב הונא בר מנח: משום בורו המתגלגל ברגלי אדם וברגלי בהמה.

משנה. כיצד השן מועדת לאכול את הראוי לה.

הבהמה מועדת לאכול פירות וירקות.
 אכלה כסות או כלים - משלם חצי נזק.
 במה דברים אמורים - ברשות הניזק, אבל ברשות הרבים - פטור.
 ואם נהנית - משלמת מה שנהנית.
 כיצד משלמת מה שנהנית?

- אכלה מתוך הרחבה - משלמת מה שנהנית, מצדי הרחבה - משלמת מה שהזיקה;
- מפתח החנות - משלמת מה שנהנית, מתוך החנות - משלמת מה שהזיקה.

הבאת ברייתא: תנו רבנן: השן מועדת לאכול את הראוי לה, כיצד?

הבהמה שנכנסה לחצר הניזק, ואכלה אוכלין הראויין לה ושתתה משקין הראויין לה - משלם נזק שלם;
 וכן חיה שנכנסה לחצר הניזק, וטרפה בהמה ואכלה בשר - משלם נזק שלם;
 ופרה שאכלה שעורין, וחמור שאכל כרשינן, וכלב שליקק את השמן, וחזיר שאכל חתיכה של בשר - משלמין נזק שלם.

דן היוצא מהברייתא: אמר רב פפא, השתא דאמרת: כל מידי דלאו אורחיה ואכלה ליה ע"י הדחק שמיה אכילה, האי שונרא דאכל תמרי, וחמרא דאכיל ביניתא - משלם נזק שלם.
מעשה: ההוא חמרא דאכל נהמא ופלסיה לסלא, חייביה רב יהודה לשלם נזק שלם אנהמא, ואסלא חצי נזק.

קושי 1: ואמאי? כיון דאורחיה למיכל נהמא, אורחיה נמי לפלוסי סלא!
תירוץ: דאכל והדר פליס.

קושי 2: ופת אורחיה הוא? ורמינהו: **אכלה פת ובשר ותבשיל - משלם חצי נזק;** מאי לאו בבהמה!
תירוץ 1: לא, בחיה.

קושי: חיה, בשר אורחיה הוא!

תירוץ: דמטוי.

תירוץ 2: בטביא.

תירוץ 3: בבהמה, ובפתורא.

